

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Beretning

om

Horsens Skolevæsen

for Aaret 1908

med en Oversigt over Aarene 1904—08

af

Skoleinspektør CHR. JACOBSEN.

Carl Mar: Møllers Bogtrykkeri, Horsens.

Statens pædagogiske Studiesamling
København

Skolekommissionens Medlemmer:

- Hr. Sognepræst OLESEN, Kom.s Formand.
Hr. Apoteker HELMS, Medlem af Byraadet.
Hr. Rektor LUND.
Hr. Redaktør PEDERSEN.
Hr. Forretningsfører E. SØRENSEN, Medlem af Byraadet.
Hr. Sognepræst TOMASSON.

Byraadets Skoleudvalgs Medlemmer:

- Hr. Apoteker HELMS, Formand.
Hr. Redaktør RASMUSSEN.
Hr. Lærer JOH. A. BÆKSTED.
-

Beretning

om

Horsens Skolevæsen for Aaret 1908.

Ved Udgangen af 1908 fandtes i Horsens Kommune 3590 Børn, som havde fyldt det 7ende Aar; disse var saaledes fordelte:

	1908		1907	
	Børn	pCt.	Børn	pCt.
I Kommunens 4 offentlige Skoler og Seminariets Børneskole (ialt 2898 Elever)	2815	78,11	2723	77,10
„ Statsskolen (227 Elever)	97	2,70	83	2,35
„ private Skoler (747 Elever)	643	17,91	689	19,51
„ Asylet	4	0,11	5	0,11
„ Skoler udenfor Kommunen	4	0,11	3	0,08
„ Hjemmet undervistes	0		0	
Aandssvage og vedvarende syge	3	0,09	11	0,31
Andre skolepligtige Børn, som ikke blev underviste	1	0,03	2	0,06
Ikke-skolesøgende Børn, som har fyldt det 7ende Aar efter den 1 ^{de} 08 og derfor ikke er skolepligtige	23	0,61	16	0,45
	3590		3532	

Antallet af skolesøgende Børn var 3872 (1907: 3797; 1906: 3876; 1905: 3775), af hvilke 175 var over skolepligtig Alder, 91 under 7 Aar og 51 af de øvrige tilrejsende.

Den borgerlige Realskole

bestaar af 2 Afdelinger: a) Drengeskolen, som har 9 Trin og bestaar af 15 Klasser, og b) Pigeskolen med 7 Klasser.

Elevernes Antal udgjorde:

den 1ste Januar 1908.. 350 Dreng og 210 Piger; ialt 560 Elever.

Tilgang i Aarets Løb . . 91 — og 47 — „ 138 —

441 Dreng og 257 Piger; ialt 698 Elever.

Afgang i Aarets Løb . . . 65 — og 35 — „ 100 —

den 31te Decbr. 1908.. 376 Dreng og 222 Piger; ialt 598 Elever.

12 Elever var tilrejsende, 24 af de øvrige var over skolepligtig Alder og 27 under 7 Aar; de skolepligtige Elevers Antal var altsaa 535. Middeltallet af Elever i Skolen var 570,3 (1907: 567,3).

I Hovedskolen findes der ligesom forrige Aar Drengenaafdelingens Mellemskole- og Real- klasser samt Pigeklasserne; i Filialen ved Vestre Kommuneskole findes Skolens 8 Dreng- underklasser.

Skolens Aarsprøve holdtes fra den 3die—11te Juli.

Til Almindelig Forberedelseeksamen indstilledes 11 Elever, som alle bestod.

Alm. Forberedelseeksamen 1908.

Dimittenderne	Dansk skriftlig	Dansk mundtlig	Engelsk	Tysk	Historie	Geografi	Regning	Aritmetik	Geometri	Naturhistorie	Naturlære	Orden med skriftl. Arbejder	Points	Tillægsprøve i Fransk
1. Aksel Andersen, S. af Maltgører A., Horsens.	mg	mg	mg ÷	ug ÷	mg ÷	ug ÷	ug ÷	ug ÷	ug ÷	mg +	ug	mg	107 ^{2/3}	
2. Georg Niels Geerthsen, S. af Postpakkemester G., Juelsminde.	mg ÷	mg ÷	mg ÷	ug ÷	mg +	g	ug ÷	ug ÷	ug ÷	mg ÷	ug	mg +	102 ^{2/3}	mg
3. Aksel Carl Hansen, S. af Skrædder I. C. H., Horsens.	mg ÷	mg	g	mg +	mg +	g	ug ÷	mg ÷	mg +	ug ÷	ug ÷	mg ÷	99 ^{1/3}	
4. Oskar Hansen, S. af Maltmester Nielsen, Horsens.	g ÷	g +	g +	mg +	mg ÷	mg ÷	ug ÷	ug	mg ÷	mg ÷	mg	mg	92 ^{1/3}	
5. B. Zakarias Huusom, S. af Maskinarb. I. P. H., Horsens.	mg	ug ÷	mg	mg ÷	ug ÷	ug	ug	mg +	ug	ug ÷	mg	mg +	110 ^{2/3}	mg
6. Christian Ludvigsen, S. af Savskærer L., Horsens.	mg +	g +	mg ÷	ug ÷	mg +	ug ÷	mg ÷	mg +	ug ÷	mg	ug	mg +	105	
7. Jens Emil Nielsen, S. af Skomager I. N., Horsens.	mg ÷	mg ÷	g +	mg	mg	ug ÷	ug	mg +	ug ÷	mg +	mg +	mg +	103 ^{1/3}	
8. Niels Peder Nielsen, S. af Gæstgiver P. N., Horsens.	g	ug ÷	g +	mg	ug	mg +	mg	mg ÷	mg +	mg	ug	mg ÷	101	
9. Andreas Petersen, S. af Murerm. H. P., Horsens.	mg ÷	mg +	g	mg ÷	ug ÷	mg ÷	g ÷	mg	mg +	mg ÷	mg	mg ÷	95 ^{1/3}	
10. Sofus Edvard Petersen, S. af Købmand A. P., Horsens.	mg ÷	mg +	mg	mg +	mg +	g +	mg	mg +	ug ÷	ug ÷	ug	mg	106 ^{1/3}	g +
11. Ove Rasmussen, S. af Postbud P. R. Horsens.	mg	mg +	mg	ug ÷	g	mg	ug	mg ÷	mg ÷	ug ÷	mg	mg	104 ^{2/3}	mg +

Til at bestaa Eksamen kræves 65 Points, til „Bestaaet med Udmærkelse“ 112^{2/3}.

Beskikkede Censorer var Hr. Skolebestyrer Fenger, Aarhus, Hr. Overlærer Jørgensen, Middelfart, Hr. Skolebestyrer Johansen, Fredericia, og Frøken B. Lassen, Kolding. Indbudne af Skolen til at deltage i Censuren var Skolebestyrerinde Frk. M. Schougaard, Hr. Apoteker Helms og D'rrr. Kommunelærere J. P. Nielsen og Bautrup Hansen, alle af Horsens.

Til almindelig Forberedelseseksamen er opgivet i

Dansk: Folkeviserne: Harpens Kraft, Elverhøj, Tærningspillet, Ebbe Skammelsen, Dronning Dagnars Død. Holberg: Erasmus Montanus og Jeppe paa Bjerget. Ewald: Sangene af Fiskerne; Sørgekantaten. Wessel: Kærlighed uden Strømper; Smeden og Bageren. Baggesen: Kallundborg Krønike. Øhlenschläger: Hakon Jarl; forsk. mindre Stykker. Grundtvig: Bisp Vilhelm og Kong Svend; Ole Vind. Blicher: E Bindstouw. Hejberg: Nej. Hertz: Den danske Soldat; den glemte Paraply. Chr. Winther: Henrik og Else; 1ste Kap. af Hjortens Flugt. H. C. Andersen: Svinedrengen; den grimme Ælling; den uartige Dreng. Palludan-Müller: Den ottende Kunst. Povl M. Møller: Prøver af „En dansk Students Eventyr“; Digte. Hauch: To lyriske Digte. Hostrup: En Spurv i Tranedans. Drachmann: Androkles og Løven; den store Bjørns Endeligt. J. P. Jacobsen: Pesten i Bergamo. Schandorph: Efter Sig. Müllers Læsestykker. Henrik Pontoppidan: Bonde-Idyl. Johs. V. Jensen: En Prøve af „Kongens Fald“. Henrik Ibsen: Terje Vigen. Bjørnson: Blakken; et farligt Frieri.

Engelsk: statarisk: Jespersen & Sarauw: Læsebog for Mellemskolen. Side 42—67 og 75—97, Listovs Læsestykker II. Side 1—85, Kalisch: Engelske Noveller og Skitser I. Side 1—100, Boysen: Engelske Digte Side 1—56. ialt 324 Normalsider.

Heraf er opgivet til mundtlig Prøve: Kalisch: Engelske Noveller og Skitser I. Side, 1—100, Boysen: Engelske Digte Side 30—56. ialt ca. 152 Normalsider.

Kursorisk: Løkkes Læsebog for Mellemklasser.

Tysk: statarisk: Ipsen og Bovien: Tysk Læsebog for Mellemklasserne S. 1—156. ialt ca. 266 Normalsider.

Heraf er opgivet til den mundtlige Prøve Side 80—156. ialt ca. 130 Normalsider.

Kursorisk: Hauffs Märchen.

Historie: Ejler Møller: Nordens Historie og Verdenshistorie for Realskolen I og II, P. Munch: Mindre Lærebog i Samfundskundskab.

Heraf er opgivet til den mundtlige Prøve de i Ministeriets Cirkulære af 15. Jan. 1908 nævnte Afsnit; af Samfundslæren: Side 1—30 og 67—89.

Geografi: C. C. Christensens mindre Lærebog.

Aritmetik: P. T. Foldberg: Aritmetik og Algebra.

Geometri: P. T. Foldberg: Elementær Plangeometri I og II.

Naturhistorie: Boas: Dyrerigets Naturhistorie, Warming: Plantelivet.

Naturlære: Ellinger: Lærebog i Fysik, 6te Udg., Side 1—138, 150—266.

Ved Tillægsprøven i *Fransk* er opgivet: M. Cohen og J. Kaper: Franske Læsestykker for Mellemklasserne Side 1—22, 26—176. ialt ca. 253 Normalsider:

Kursorisk: Hector Malot: Sans famille.

Borgerskoleeksamen afholdtes baade i Dreng- og Pigcafdelingen, den skriftlige Del den 17de og 18de Juni, den mundtlige den 2den til 10ende Juli. Der indstilledes 17 Dreng og 14 Piger. Een Dreng bestod ikke. De øvrige opnaaede følgende Gennemsnitskarakter:

Aage Gram Blom, S. af Fabrikant Blom	120 ² / ₃	Points, mg
Niels Hugo Ejbye, S. af Handelsrejsende Ejbye	112	— mg ÷
Sigvald Hagbard Hekker, S. af Fabrikarbejder Hekker	113	— mg ÷
Kristian Dyrgaard Jensen, S. af Gartner L. Jensen	111	— mg ÷
Elof William Kristiansen, S. af Maskinarb. Kristiansen	122 ¹ / ₃	— mg +
Ole Sejersen Lund, S. af Fyrbøder Lund	126 ¹ / ₃	— mg +
Carl Emil Munch, S. af Tugthusbetjent Munch	90 ¹ / ₃	— g +
Johannes Møller, S. af Vognmand E. C. Møller	106	— mg ÷
Otto Emil Møller, S. af Postbud J. P. Møller	121 ² / ₃	— mg
Axel Marinus Nielsen, S. af Værtshusholder N. J. Nielsen	112	— mg ÷
Ejner Osvald Nielsen, S. af Skomager L. Nielsen	110 ² / ₃	— mg ÷
Julius Henrik Nielsen, S. af Tømrermester J. Nielsen	119 ¹ / ₃	— mg
Viggo Groth Nielsen, S. af Maskinarb. M. G. Nielsen	125 ¹ / ₃	— mg +
Aksel Grabow Olesen, S. af Gaardmand M. Olesen	90 ¹ / ₃	— g
Peder Høy Pedersen, S. af Dyrlæge Høy Pedersen	120	— mg
Orla C. J. Torstensen, S. af Smedemester Torstensen	122 ² / ₃	— mg +
Anna Frederikke Andersen, D. af Murer A. Andersen	136 ¹ / ₃	— ug ÷
Anna Elisabeth Bach, D. af Arbdm. M. Bach	112 ² / ₃	— mg ÷
Olga Bahnson, D. af Cigarmager Bahnson	129	— mg +
Emmy Berg, D. af Slagter C. Berg	111 ¹ / ₃	— mg ÷
Bertha Marie Jensen, D. af Skomager P. Jensen	136	— ug ÷
Johanne Vilhelmine Jensen, D. af Arbdm. Niels Jensen (uden Gymn.)	129 ¹ / ₃	— ug ÷
Marie Jensen, D. af Brændehandler A. C. Jensen	105 ² / ₃	— g +
Ellen Kjeldine Kirkegaard, D. af Formand Kirkegaard	126 ² / ₃	— mg
Kristiane Emilie Nielsen, D. af Slagter Steffen Nielsen	132 ² / ₃	— mg +
Inge Kirstine Nielsen, D. af Billedskærer Nielsen	119 ² / ₃	— mg ÷
Frida Karen Olsen, D. af Fabrikarb. J. M. Olsen	113 ² / ₃	— mg ÷
Birgitte Fr. J. P. Rasmussen, D. af Smed R. Rasmussen	123	— mg
Ane Margrete Rasmussen, D. af Maskinarb. P. M. Rasmussen	117 ² / ₃	— mg ÷
Olga K. T. Rasmussen, D. af Skolebetjent Rasmussen	129 ² / ₃	— mg +

Til at bestaa Borgerskoleeksamen kræves for Drengene mindst 78, for Pigerne mindst 82¹/₃ Points eller „godt“ (4¹/₃) i Gennemsnitskarakter.

De to Censorer var Hr. Adjunkt Bjerre, Horsens, som var beskikket af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, og Hr. Provst Bollerup, Hylke. Med disses Samtykke anmodede Skolen følgende Damer og Herrer om at deltage i Censuren: Kommunelærer-

inderne, Frk. J. Mortensen og Frk. P. Christensen, Hr. Sognepræst Olesen, Hr. Apoteker Helms, Hr. Overlærer Glud, Hr. Overlærer Nyholm, Kommuelærerne, Hr. Bæksted, Hr. Høyer, Hr. Bautrup Hansen og Hr. Oluf Kristensen.

Til Borgerskoleeksamen blev opgivet i

Naturlære: Faste Legemers Ligevægt og Bevægelse, Elektricitet og Magnetisme.

Tysk: Ipsen og Bovien: Tysk Læsebog for de lavere Klasser S. 27—76 og Begynderbogens danske Stykker (Pigerne opgav danske Stykker efter Kapers Stiløvelse).

Engelsk: Jespersen & Sarauw: Engelsk Begynderbog II., Drengene Stk. 45—118, 134—145, Pigerne: Stk. 109—117, 134—198, Listovs Ledetraad II.: Drengene de danske Stkr. 20—50, Pigerne de danske Stkr. 67—109.

I de øvrige Fag blev prøvet i Henhold til Fordringerne i Ministeriets Bekendtgørelse af ^{30/1} 1899.

Borgerskoleeksamen er afholdt for sidste Gang i Aar paa Grund af Skolens Om-dannelse til Mellemskole.

Elevernes Fordeling i Klasserne ved Aarets Udgang samt **Undervisningstimernes For-deling** ses af følgende Tabel:

	Elevernes Antal	Religion	Dansk og An-skuelssøvelser	Skrivning	Regning	Matematik	Historie	Geografi	Naturhistorie	Naturlære	Engelsk	Tysk	Tegning	Haandarbejde	Sang	Gymnastik	Undervisnings-timernes Antal
IX. Drengeklasse	10	..	4	..	2	5	4	3	2	3	4	3	2	34
VIII. —	14	2	4	1	2	6	3	3	2	2	3	3	2	34
VII. — (IIIM)	17	2	4	1	2	4	3	3	2	2	3	4	1	1	1	4	35
VIA. — (IIM)	27	2	4	1	2	3	2	2	2	2	3	5	2	2	2	4	36
VIB. — (IIM)	20	2	4	1	2	3	2	2	2	2	3	5	2	2	2	4	36
VA. — (IM)	30	2	6	2	4	..	3	2	2	2	1	6	..	2	2	4	36
VB. — (IM)	29	2	6	2	4	..	3	2	2	2	1	6	..	2	2	4	36
IVA. —	29	2	8	3	6	..	3	2	2	2	..	1	3	32
IVB. —	27	2	8	3	6	..	3	2	2	2	..	1	3	32
IIIA. —	31	3	8	3	6	..	3	2	2	1	1	3	30
IIIB. —	30	3	8	3	6	..	3	2	2	1	1	3	30
IIA. —	30	2	10	4	6	..	2	2	1	2	29
IIB. —	31	2	10	4	6	..	2	2	1	2	29
IA. —	25	2	10	4	5	..	1 ¹ 2	1 ¹ 2	2 ² 2	2 ² 2	2 ² 2	24
IB. —	26	2	10	4	5	..	1 ¹ 2	1 ¹ 2	2 ² 2	2 ² 2	2 ² 2	24
7. Pigeklasse (3M)	24	2	4	1	2	4	3	2	2	2	3	4	1	3	1	2	36
6. — (2M)	27	2	4	1	2	3	2	2	2	2	3	5	1	4	1	2	36
5. — (1M)	32	2	5	2	4	..	3	2	2	1	6	..	2	3	1	3	36
4. —	36	2	8	3	6	..	3	2	2	2	5	1	2	36
3. —	34	3	8	3	6	..	3	2	2	1	4	1	2	33
2. —	35	2	8	4	6	..	3 ¹ 2	3 ¹ 2	4	1	2	30
1. —	34 ² 2	9	4	5	3	2 ² 2	2 ² 2	2 ² 2	24
	598	44	150	54	95	28	52 ¹ 2	38 ¹ 2	30	18	40	29	19	26	24	58	706

Desuden anvendes een Time ugentlig til Samsang.

Udenfor de almindelige Undervisningstimer læses der *Fransk* af 7 Elever i VIII. og 3 i IX. Klasse, 3 ugentlige Timer i hver af disse Klasser.

I Aar er der indført Mellemskoleundervisning i de to 7ende Klasser (III. Mellemskoleklasser).

Skoledagenes Antal har været 246.

Skole- forsømmelser i pCt.	1908					1907					1906				
	paa Grund af Sygdom	af anden lovlig Grund	uden lovlig Grund	Ialt		paa Grund af Sygdom	af anden lovlig Grund	uden lovlig Grund	Ialt		paa Grund af Sygdom	af anden lovlig Grund	uden lovlig Grund	Ialt	
Drengeskolen	3,03	0,34	0,09	3,46	4,13	0,21	0,10	4,74	3,34	0,15	0,08	3,57			
Pigeskolen	4,37	0,47	0,13	4,97	5,10	0,18	0,07	5,35	6,45	0,27	0,10	6,82			
Hele Skolen	3,53	0,39	0,11	4,03	4,70	0,20	0,09	4,99	4,50	0,19	0,09	4,78			

Stigningen af Forsømmelser „af anden lovlig Grund“ hidrører fra Snestormen den 9de Januar.

Den maanedlige Betaling for en Elev fra Horsens Kommune er:

i 1ste og 2den Klasserne	2 Kr.	„	Ø
i 3die og 4de —	2 —	50	—
i 5te og 6te —	3 —	„	—
i 7ende —	3 —	50	—
i VIII. og IX. —	6 —	„	—

For udenbys Elever er Betalingen 2 Kr. højere maanedlig i VIII. og IX. Klasse og 1 Kr. højere i de øvrige Klasser.

Søger to eller flere Børn fra eet Hjem samtidig Skolen, betales der for det andet og tredje Barn 1 Kr. 50 Øre i 1ste og 2den Klasserne og halvt Kontingent i de andre Klasser; de øvrige Børn har fri Skolegang.

For Undervisning i Fransk betales 1 Kr. maanedlig.

Fripladser. Ved Skolen findes for Tiden 19 hele og 19 halve Fripladser, som bortgives til Elever i de 5 øverste Drengeskoler og 3 øverste Pige-skoler. Desuden kan flinke Elever i Kommuneskolerne faa Ekstrafriplads i den borgerlige Realskole. Ved Aarets Ud-gang fandtes 47 saadanne Gratister, og foruden disse havde 12 Lærerbørn Ekstrafriplads. I 1907 har Skolekommissionen og Byraadets Skoleudvalg i Forening givet Ekstrafriplads til 6 Elever i Vestre Kommuneskole, nemlig:

Aage Karlo Kristian Mygind, Søn af Beridder Mygind
Hans Jørgen Adriansen, Søn af afd. Snedker Adriansen
Anders Peter Valdemar Enevoldsen, Søn af Former A. P. Enevoldsen
Hilda Martine Enevoldsen, Datter af Arbmd. S. J. Enevoldsen
Johanne Marie Kristine Petersen, Datter af Arbmd. J. P. Petersen
Valborg Amalie Sørensen, Datter af Købmand Jakob Sørensen

til 8 i Østre Kommuneskole, nemlig:

Carl Peter Johan Petersen, Søn af Arbmd. Peter Johan Petersen
Kristian Kjær Riis Jepsen, Plejesøn af Arbmd. Jeppe Jønsson
Jens Andreas Rudolf Hansen, Søn af Snedkermester Jens Hansen
Gotfred Emil Petersen, Søn af Fisker Joh. Chr. Petersen
Michael Richard Petersen, Søn af Tømrer Niels P. Petersen
Anna Christiane Frederikke Jensen, Datter af Gartner Jens Jensen
Margrete Jensen, Datter af Skomager M. P. Jensen
Martha Marie Petersen, Datter af Koholder Peter Petersen

til 6 i Nordre Kommuneskole, nemlig:

Niels Theodor Jørgensen, Søn af Arbmd. Jørgen Jørgensen
Peter Jensen, Søn af Bryggeriarb. J. J. Jensen
Hans Christian Kristoffersen, Søn af Bryggeriarb. E. Kristoffersen
Johannes Damgaard Jensen, Søn af Strikkemester C. A. Jensen
Anna Marie Nielsen, Datter af Tømrer Hans Nielsen
Thora Frederikke Rasmussen, Datter af Skrædder A. H. Rasmussen

og til 1 i Seminariets Børneskole, nemlig:

Anna Karoline Vinther, Datter af afd. Lærer Vinther.

Lærerpersonalet ved Hovedskolen bestaar af Overlæreren, som tillige er Skoleinspektør, 8 fast ansatte Lærere (den ene har tillige Timer ved Filialen), 6 fastansatte og 1 konstitueret Lærerinde; ved Skolens Filial af Viceinspektøren, 2 fast ansatte Lærere, 1 Timelærer, 1 fast ansat, 1 konstitueret og 1 Timelærerinde.

671 Undervisningstimer besørgeres ugentlig af fast ansatte og konstituerede Lærerkrafter, 42 af Timelærere (-inder). Lærerne har tilsammen forsømt 190 Timer paa Grund af Sygdom (1,1 pCt.), Lærerinderne 424 Timer (3,6 pCt.)

Elevernes Bogsamling bestaar af 550 Bind. Der er udlaant 2974 Bind til 150 Laantagere.

Skolebade. I Maanederne Januar—April og Oktober—December har gennemsnitlig 439 Elever faaet 6017 tempererede Brusebade. I Gennemsnit har 83,8 pCt. af Drengene og 85,1 pCt. af Pigerne taget Bad.

Kommuneskolerne.

Kommuneskolernes Elever er fordelte i 4 Skoler, nemlig *Vestre, Østre og Nordre Kommuneskole og Kvindeseminiariets Børneskole.*

Elevantallet i disse Skoler samt Af- og Tilgangen ses af følgende Tabel:

	Børnetallet den 1. 1908			Tilgang					Afgang					Børnetallet 31. 12 1908			Børnetal i Gennemsnit af Aaret	
	Dreng	Piger	Ialt	Fra Hjemmet	Fra off. Skoler i Horsens	Fra andre Kom- muners Skoler	Fra private Skoler	Ialt	Til off. Skoler i Horsens	Til andre Kom- muners Skoler	Til private Skoler	Udsk. ved Slutn. af skolepligtig Alder	Døde	Ialt	Dreng	Piger		Ialt
Vestre Kommuneskole	236	317	553	81	70	49	16	216	80	66	3	57	1	207	241	321	562	565
Østre —	394	425	819	112	63	61	20	256	51	71	4	92	1	219	410	446	856	853
Nordre —	424	315	739	142	57	62	6	267	90	91	5	54	2	242	425	339	764	759
Seminiariets Børneskole		117	117	24				24	3	5	2	12	1	23		118	118	120
Ialt	1054	1174	2228	335	214	172	42	763	224	233	14	215	5	691	1076	1224	2300	2297

6 Elever boede udenfor Horsens Kommune; 13 var under 7 Aar; 5 blev udskrevet efter Lov ^{29/3} 1904 § 1, 5.

I de 3 Kommuneskolebygninger er der 39 *Klasseværelser*, 1 Fysikstue, 1 Sløjdstue og et Rum til Skolekøkken. Der findes 66 Klasser (1 Pige Klasse og 1 Fælles Klasse blev oprettet i 1908), saa at der endnu er Plads til 12 Klasser i disse Bygninger.

Klasserne er saaledes fordelte:

	Vestre Skole			Østre Skole		Nordre Skole		Ialt		
	Dr.-Kl.	Pige-Kl.	Fælles-Kl.	Dr.-Kl.	Pige-Kl.	Dr.-Kl.	Pige-Kl.	Dr.-Kl.	Pige-Kl.	Fælles-Kl.
6te Klasser	1	1		2	2	1	1	4	4	
5te —	1	2		2	2	2	1	5	5	
4de —	1	1		2	2	3	2	6	5	
3die —	1	2	1	2	2	2	2	5	6	1
2den —	1	1	1	2	2	2	2	5	5	1
1ste —	1	1	1	3	3	3	2	7	6	1
Ialt	6	8	3	13	13	13	10	32	31	3

Børnetallet pr. Dreng Klasse var i Gennemsnit 32,1, pr. Pige Klasse 34,2.

Undervisningstidens Fordeling ses af følgende Tabel:

	Religion	Dansk Anskuelses- øvelser	Regning	Skrivning	Historie	Geografi	Naturkundskab	Tegning	Sang	Haandarbejde	Gymnastik	Det samlede Antal
VI. Drengeklasse	3	6	3	2	2	2	2	2	1	...	2	25
V. —	3	6	3	2	2	2	2	2	1	...	2	25
IV. —	3	8	5	2	2	2	1	...	1	...	2	26
III. —	3	8	5	3	2	2	1	...	2	26
II. —	2	9	5	3	1	1	1	...	2	24
I. —	2	10	5	5	$\frac{2}{2}$...	$\frac{2}{2}$	24
6. Pigeklasse	3	6	3	2	2	2	2	2	1	4	2	29
5. —	3	6	3	2	2	2	2	...	1	4	2	27
4. —	3	8	5	2	2	2	1	...	1	4	2	30
3. —	3	8	5	3	2	2	1	4	2	30
2. —	2	8	5	3	1	1	1	4	2	27
1. —	2	9	4	4	$\frac{2}{2}$	3	$\frac{2}{2}$	24

Ved Østre og Nordre Kommuneskoler anvendes desuden 2 Timer og ved Vestre 1 Time ugentlig til Sammensang.

For Elevers Overgang med Friplads til 1ste kommunale Mellemskoleklasse gælder følgende Vedtægt:

„De Elever, som har gennemgaaet Kommuneskolernes 4de Klasse, kan, naar de andrager derom og kan bestaa Optagelsesprøven samt, naar deres Forældre vil forpligte sig til at lade dem gennemgaa hele Mellemskolen, faa fri Undervisning i de kommunale Mellemskoler.

Der skal dog ikke af denne Grund kunne oprettes nye Klasser uden Byraadets Samtykke i hvert enkelt Tilfælde.

Saafrømt et Barn, der med Friplads er overført fra Kommuneskolen til Mellemskolen, tages ud af denne, inden alle Mellemskoleklasser er gennemgaaet, af anden Grund end Sygdom og bristende Evne, skal der betales Skolekontingent for det sidst forløbne Aar.“

Aarsprøvens skriftlige Del afholdtes d. 12te—14de Marts, den mundtlige Del den 24de—28de Marts.

Vestre og Nordre Kommuneskole har haft 246 Skoledage. Østre Kommuneskole har paa Grund af Skolens Afbenyttelse til Valgmandsvalg til Landstingsvalget kun haft 244 $\frac{1}{2}$ Skoledage.

Skoleforsømmelser i pCt.	Sygdom	Anden lovlig Grund	Uden lovlig Grund	Ialt
Vestre Kommuneskole.....	4,07	0,76	0,35	5,18
Østre ".....	4,05	0,80	0,26	5,11
Nordre ".....	4,29	0,70	0,28	5,27
Seminariets Børneskole.....	5,98	1,28	0,27	7,53

Skolemulkterne beløb sig ved alle Skolerne til Kr. 340,01 (1907: Kr. 257,75).

Visitats. Sanginspektøren, Prof. *Nebelung*, inspicerede den 27. og 28. Marts og den 27. Juni Sangundervisningen i Vestre og Nordre Kommuneskole.

Gymnastikinspektøren, *cand. theol. Knudsen*, inspicerede Gymnastikundervisningen i Vestre Skole den 23. Oktober.

Børnenes Bogsamling ved

Vestre Skole har 578 Bind; der er gjort 3245 Udlaan til 223 Laantagere.

Østre Skole — 422 — der er gjort 4833 — „ 216 —

Nordre Skole — 162 — der er gjort 2700 — „ 183 —

Skolebade. I Maanederne Januar—April og Oktober—December er der taget følgende Antal tempererede Brusebade:

Ved Vestre Skole 5466 (89,3 % af Dr. og 82,1 % af P. har taget Bad).

„ Østre Skole 7769 (90,3 % af Dr. og 83,7 % af P. har taget Bad).

„ Nordre Skole 7236 (88,9 % af Dr. og 83,3 % af P. har taget Bad).

Bespisningen af fattige Skolebørn paa Skolen fandt Sted fra den 27de Januar til den 14de Marts. 440 Børn fik 9073 Portioner Middagsmad. Udgiften dertil var Kr. 1247,75. Kommunens Tilskud var 400 Kr.

Kommuneskolernes Sparekasse, som er oprettet i 1874 af Overlærer Loft, havde ved Regnskabsaarets Udgang d. $31\frac{1}{3}$ 1908 1879 Sparere med Kr. 18434,63. I det forløbne Regnskabsaar blev der indbetalt og tilskrevet i Renter Kr. 8785,18 og udbetalt Kr. 7308,60.

Til *Fribefordring med Statsbanerne* i Sommerferien udstedtes 898 Billetter til Skolebørn.

Paa Grund af Sygdom har Kommuneskolernes Lærere forsømt 2245 Timer (deraf Lærer K. M. Jørgensen 1462 Timer) og Lærerinderne 1738 Timer (deraf Frk. Hagen-Jørgensen 1055 Timer); dette udgør 6 pCt. af Lærernes og 5 pCt. af Lærerindernes samlede Timetal.

Skolehaven ved Nordre Kommuneskole er ca. 3000 □ Al. stor og bestaar af 52 Smaahaver, hver paa ca. 40 □ Al., og en Fælleshave. Hvert af Børnene, 25 Drengene og 27 Piger af øverste Klasse, har haft en af Smaahaverne, hvor de dyrkede Køkkenurter og Blomster. I Fælleshaven findes Pryd- og Frugtbuske, Blomster og en Græsplæne.

Undervisningen foregaar udenfor Skoletiden, og Børnene har udvist megen Flid og Interesse.

Kommunen har ydet et Tilskud til Skolehaven af 200 Kr. og Foreningen „Skolehaven“ 55 Kr. Byens Gartnere har skænket en Del Frø og Buske.

Seminariets Børneskole,

i hvilken der kun maa optages Pigebørn, som henvises til den fra Kommuneskolerne, bestaar af 4 Klasser. 1ste og 2den Klasse har 24, 3die Klasse 29 og 4de Klasse 30 ugentlige Undervisningstimer.

Lærerpersonalet bestaar af 5 examinerede Lærerinder: Fru Buchwald, Fru Emborg, Frk. M. Petersen, Frk. Mohr og Frk. A. Bruhn, Seminarist Emborg og Frk. A. Hansen (Alm. Forb. Eks.)

Kommunens Tilskud har været Kr. 3993,75.

Eleverne faar tempereret Brusebad hver Uge paa Seminariet.

Lærerpersonalet ved Kommunens Skoler den 31/12 1908.

	Navn	Fødselsaar	Undervist ved Horsens Skolevæsen siden	Fast ansat ved Horsens Skolevæsen siden	Tjenestealder	Løn	Skolen (B = den borgfl. Realskole. BF = Realskolens Filial. V = Vestre Kommunesk. Ø = Østre Kommunesk. N = Nordre Kommunesk.)
	<i>Skoleinspektør</i>					3Kr.	
1	Chr Jacobsen, Overlærer ved den borgerlige Realskole.....	1849	15/5 93	15/5 93	1/12 81	4500	} og Bolig 12 Timer ved B. 18 Timer ved Ø. 18 Timer ved V. 18 Timer ved N.
	<i>Overlærere:</i>						
2	O. C. Glud.....	1839	12/10 60	12/10 60	1/8 82	3900	
3	P. C. Nyholm.....	1840	15/11 62	15/11 62	1/2 98	3500	
4	A. Almegaard.....	1863	1/4 07	1/4 07	1/4 07	2900	
	<i>Viceinspektør</i>						
5	E. Birch.....	1849	1/1 74	1/1 74	1/1 74	3300	BF.
	<i>Andre fastansatte Lærere:</i>						
6	M. Petersen.....	1860	1/1 83	1/1 83	1/1 83	3000	N.
7	A. Jensen.....	1865	1/5 89	1/5 89	1/5 89	2700	B.
8	I. M. Mølbach.....	1861	1/1 90	1/1 90	1/10 82	3000	B. og BF.
9	I. P. Nielsen.....	1851	1/9 90	1/9 90	1/9 81	3000	Ø.

	Navn	Fødselsaar	Undervist ved Horsens Skolevæsen siden	Fast ansat ved Horsens Skolevæsen siden	Tjenestealder	Løn	Skolen (B = den borgrl. Realskole. BF = Realskolens Filial. V = Vestre Kommunesk. Ø = Østre Kommunesk. N = Nordre Kommunesk.)
10	I. P. Jessen	1857	1 ¹⁰ / ₁₀ 90	5 ⁵ / ₅ 00	1 ¹⁰ / ₁₀ 90	2700	B. og Ø.
11	A. Secher Marcussen	1870	6 ¹¹ / ₁₁ 93	30 ³ / ₃ 95	1 ¹² / ₁₂ 93	2400	B.
12	Joh. Langkjær	1868	1 ⁵ / ₅ 94	10 ¹⁰ / ₁₀ 96	1 ¹² / ₁₂ 93	2400	BF.
13	Joh. A. Bæksted	1872	11 ⁴ / ₄ 96	15 ¹⁵ / ₁₅ 96	1 ⁴ / ₄ 96	2400	V.
14	Stefan Petersen	1873	11 ⁴ / ₄ 96	16 ¹⁶ / ₁₆ 96	1 ⁴ / ₄ 96	2400	Ø.
15	I. Chr. Høyer	1873	20 ¹¹ / ₁₁ 96	11 ¹¹ / ₁₁ 98	1 ¹² / ₁₂ 96	2400	Ø.
16	A. Larsen	1874	1 ⁶ / ₆ 97	29 ⁹ / ₉ 98	1 ¹¹ / ₁₁ 94	2400	Ø.
17	Holger Petersen	1876	7 ¹ / ₁ 98	15 ¹⁵ / ₁₅ 99	1 ¹ / ₁ 98	2100	N.
18	R. Mortensen	1873	14 ⁴ / ₄ 98	15 ¹⁵ / ₁₅ 99	1 ⁴ / ₄ 98	2100	V.
19	I. Baurup Hansen	1875	18 ¹¹ / ₁₁ 98	5 ⁵ / ₅ 01	1 ⁹ / ₉ 98	2100	N.
20	V. Larsson	1876	1 ⁹ / ₉ 98	5 ⁵ / ₅ 01	1 ⁸ / ₈ 99	2100	B.
21	A. P. Pedersen	1869	1 ⁹ / ₉ 99	5 ⁵ / ₅ 01	1 ⁹ / ₉ 96	2400	N.
22	I. C. Agerskov	1878	8 ¹⁰ / ₁₀ 00	28 ⁸ / ₈ 01	1 ¹¹ / ₁₁ 00	2100	B.
23	N. O. Westberg	1877	19 ⁸ / ₈ 01	1 ⁴ / ₄ 03	1 ⁸ / ₈ 01	1800	B.
24	K. M. Jørgensen	1878	1 ⁴ / ₄ 01	1 ¹ / ₁ 05	1 ⁴ / ₄ 01	1800	N.
25	I. Thorlund	1876	9 ⁵ / ₅ 01	1 ¹ / ₁ 05	1 ⁵ / ₅ 01	1800	N.
26	O. Kristensen	1879	1 ⁵ / ₅ 01	1 ¹ / ₁ 05	1 ⁵ / ₅ 01	1800	B.
27	E. Mørk-Rasmussen	1866	1 ⁹ / ₉ 01	1 ¹¹ / ₁₁ 06	1 ¹¹ / ₁₁ 04	1800	N.
23	R. H. Rasmussen	1881	10 ⁵ / ₅ 03	1 ² / ₂ 07	1 ⁵ / ₅ 04	1800	Ø.
29	S. K. Sunesen	1881	1 ⁴ / ₄ 05	1 ⁴ / ₄ 07	1 ⁴ / ₄ 05	1600	Ø.
<i>Konstituerede Lærere:</i>							
30	F. Frederiksen	1881	1 ⁴ / ₄ 05	1 ¹² / ₁₂ 07		1600	V.
31	I. Mikkelsen Hølund	1882	20 ¹¹ / ₁₁ 06	1 ¹² / ₁₂ 07		1600	BF.
32	Th. Hedegaard	1882	1 ¹² / ₁₂ 08	1 ¹² / ₁₂ 08		1600	V.
<i>Vikarer i ledige Embeder:</i>							
33	N. M. Larsen	1884	22 ⁴ / ₄ 08			1296	Ø.
34	J. Heydorn	1886	22 ⁴ / ₄ 08			1296	Ø.
<i>Fast ansatte Lærerinder:</i>							
35	Enkefru Rasmussen	1847	1 ⁵ / ₅ 70	1 ⁹ / ₉ 76	1 ⁵ / ₅ 70	2000	Ø.
36	Frk. J. Mortensen	1853	1 ⁵ / ₅ 83	1 ¹ / ₁ 83	1 ⁵ / ₅ 81	2000	Ø.
37	„ A. Loft	1859	1 ¹ / ₁ 83	1 ¹ / ₁ 83	1 ¹⁰ / ₁₀ 82	2000	N.
38	„ A. Olesen	1861	1 ⁵ / ₅ 85	1 ⁵ / ₅ 85	1 ⁵ / ₅ 85	2000	B.
39	„ J. Kjær	1861	1 ¹¹ / ₁₁ 85	14 ² / ₂ 87	1 ¹ / ₁ 87	2000	Ø.
40	„ A. Christensen	1855	1 ⁵ / ₅ 90	1 ⁵ / ₅ 90	1 ⁴ / ₄ 85	2000	N.
41	Enkefru A. Poulsen, f. Wang	1864	1 ¹¹ / ₁₁ 88	1 ¹ / ₁ 91	1 ¹ / ₁ 90	1900	Ø.
42	Frk. L. Andersen	1866	1 ¹ / ₁ 84	1 ¹ / ₁ 02	1 ⁸ / ₈ 91	1900	B. 16. T., Ø. 20 T.
43	„ E. Thomsen	1869	8 ¹¹ / ₁₁ 94	1 ¹ / ₁ 96	1 ¹² / ₁₂ 94	1800	N.
44	Fru K. Langkjær, f. Krogh	1870	1 ⁴ / ₄ 95	1 ¹ / ₁ 96	1 ⁵ / ₅ 95	1800	Ø.
45	Frk. D. Johansen	1872	1 ⁴ / ₄ 95	10 ¹⁰ / ₁₀ 96	1 ⁵ / ₅ 95	1800	B.
46	„ C. Müller	1859	11 ⁴ / ₄ 96	10 ¹⁰ / ₁₀ 96	1 ¹² / ₁₂ 89	1900	N.

	Navn	Fødselsaar	Undervist ved Horsens Skolevæsen siden	Fast ansat ved Horsens Skolevæsen siden	Tjenestetalder	Løn	Skolen (B = den borgrl. Realskole. BF = Realskolens Filial. V = Vestre Kommunesk. Ø = Østre Kommunesk. N = Nordre Kommunesk.)
47	Fru J. Larsen, f. Henschel	1864	11 4 96	11 1 98	1 4 96	1800	V.
48	„ K. Bæksted, f. Eriksen	1874	11 4 96	11 9 98	1 4 96	1800	V.
49	„ Marcussen, f. Mathiasen	1869	10 8 96	11 3 98	1 1 95	1800	B.
50	Frk. F. Ross	1869	11 4 96	5 3 01	1 4 98	1700	BF.
51	Fru M. Høyer, f. Sørensen	1874	1 9 98	7 8 01	1 9 98	1700	Ø.
52	Frk. M. Petersen	1873	1 8 00	7 8 01	1 6 99	1700	B.
53	„ E. Hagen-Jørgensen	1876	7 4 99	1 4 05	1 4 00	1700	V.
54	„ E. Bentzen	1877	10 8 01	1 1 05	1 0 01	1600	V.
55	„ E. Vinkel	1879	10 8 01	1 4 05	1 10 01	1600	Ø.
56	„ P. Christensen	1881	18 8 02	1 2 07	1 9 02	1600	V.
57	„ A. Waagepetersen	1867	1 4 04	1 8 07	1 1 04	1600	B. 11, V. 6, Ø. 20 T.
<i>Konstituerede Lærere:</i>							
58	Frk. E. Lehmann	1880	18 8 04	1 10 07		1500	BF.
59	„ E. Jørgensen	1882	21 8 05	1 12 08		1500	B.
60	„ K. Holmsgaard	1882	1 4 07	1 12 08		1500	N.
<i>Timelærere.</i>							
1	Chr. Frederiksen	1884	1 4 07			1296	BF. 36 T.
2	H. Th. Rasmussen (fast Vikar)	1885	1 4 07			864	N. 24 T.
3	P. M. Nyegaard	1885	10 8 07			1296	N. 36 T.
4	N. J. Eriksen (fast Vikar)	1886	10 8 07			864	N. 24 T.
<i>Timelærerinder:</i>							
5	Frk. A. Rasmussen	1857	7 1 83			864	V. 24 T.
6	„ K. M. Jørgensen	1878	1 11 06			1296	N. 36 T.
7	„ S. Rasmussen	1884	1 6 07			1296	V. 36 T.
8	„ E. Madsen	1883	10 8 07			1296	Ø. 36 T.
9	„ C. Christensen	1884	22 4 08			864	V. 24 T.
10	„ Else Frisch	1887	10 8 08			576	N. 16 T.
11	„ A. Pettersen	1886	10 8 08			432	BF. 6 T, V. 6 T.

Nye Lønregler gennemførtes den 1. April. Herefter lønnes faste Lærere og Lærerinder efter den højere Skala (henholdsvis 1600—3000 Kr. og 1500—2000 Kr.), Timelærere (-inder) med 75 Øre pr. løbende Time og Vikarer med 75 Øre pr. læst Time.

Forandringer i Lærerpersonalet i Aarets Løb:

Afgang: Den 14. April forlod Lærer K. Marcussen Horsens Skolevæsen for at overtage Overlærerembedet i Fredericia.

Den 15. April rejste Lærerinde Emma Kragh til Frederiksberg, ved hvis Skolevæsen hun havde faaet fast Ansættelse.

Den 31. Maj opgav Lærer *Carl Larsen* sin Virksomhed her, da han var kaldet til Lærer ved Aarhus Skolevæsen.

Den 21. Decbr. døde Lærer *Anker Stjerne* efter at have virket i 14 $\frac{2}{3}$ Aar ved Østre Kommuneskole.

Fast Ansættelse: Den 1. Februar konst. Lærer *R. H. Rasmussen* og konst. Lærerinde *Petra Christensen*; den 1. April konst. Lærer *S. Sunesen*; den 1. August konst. Lærerinde *Anna Waagepetersen*.

Konstitution i fast Embede meddeltes den 1. Decbr. til Timelærerinderne *Eline Jørgensen* og *Kirstine Holmsgaard* og til Lærer ved Tømmerby Skole, *Thorvald Hedegaard*.

Timelærer (-inde) med fuldt Timetal blev d. 1. Febr. Vikar i ledigt Embede *Peter Mikkelsen Nyegaard*, den 1. April *Karen Marie Jørgensen* og *Sofie Margrete Rasmussen*, den 1. Decbr. *Elise Madsen*, som havde været fast Vikar med 24 Timer fra 1.—22. April og derefter Vikar i ledigt Embede til den 1. Decbr.

Fast Vikar. Sem. *Niels Juul Eriksen* med 24 Timer ved N. Sk. fra 1. Februar. Eks. Lærerinde *Cathrine Christensen* med 24. Timer ved V. Sk. fra d. 22. April og tillige Sygevikar i 12 Timer fra 19. Aug. for Lærerinde *E. Hagen-Jørgensen*. Eks. Lærerinde *Alix Pettersen* med 6 Timer ved V. Sk. og 6 ved Borg. Filial fra d. 19. August. Eks. Lærerinde *Else Frisch* med 11 Timer ved N. Sk. fra d. 19. Aug. og et Tillæg af 5 Timer ved samme Skole d. 1. Oktbr.

Vikar i ledigt Embede. *Elise Madsen*, se ovenfor. Sem. *Niels Mortensen Larsen* fra 22. April til 30. Novbr. og fra 21.—31. Decbr. Sem. *Jakob Heydorn Jakobsen* fra 1. Juni til 31. Decbr.

Sygevikar. Eks. Lærerinde *Valborg Jessen* vikarierede under Lærerinde *E. Hagen-Jørgensens* Sygdom fra 1. April—14. Juli; Sem. *Jakob Heydorn Jakobsen* under Lærer *Holger Petersens* Sygdom fra 22. April—31. Maj; Sem. *Emil Hansen* under Lærer *K. M. Jørgensens* Sygdom fra 19. Aug.—22. Decbr., og Sem. *Niels M. Larsen* under Lærer *Stjernes* Sygdom fra 1.—20. Decbr.

Aarskursus: Lærerinde *Marie Petersen* (Matematik); eks. Lærerinde *Olga Damsgaard* er hendes Vikar.

Korte Kursus: I Sommerferien: *Oluf Kristensen* (Tysk), *Carl Larsen* (Sang), *S. Sunesen* (Sang), *Jensine Marcussen* (Tegning), *Ellen Lehmann* (Anskuelsesundervisning). Fra $\frac{19}{8}$ — $\frac{3}{10}$: *J. Baurup Hansen* (Sløjd); Sem. *Lindkvist* var hans Vikar. Fra $\frac{5}{10}$ — $\frac{5}{12}$: *Elna Bentzen* (Tegning); eks. Lærerinde *Marie Andersen* var hendes Vikar.

	Skolebetjentene	Fødselsaar	Overtaget Bestillingen	Pengeløn	Skolens Navn
1.	J. C. Christensen	1849	$\frac{1}{9}$ 82	1350	Østre Kommuneskole.
2.	J. C. Rasmussen	1848	$\frac{1}{4}$ 84	1350	Vestre Sk. og Realsk. Filial.
3.	N. Mortensen	1857	$\frac{1}{4}$ 85	1350	Den borg. Realskole.
4.	Magnus Petersen	1879	$\frac{1}{4}$ 07	950	Nordre Kommuneskole.

Desuden har Skolebetjentene fri Bolig paa Skolen, Brændsel og Gas.
Skolebetjentenes Pengeløn er blevet forhøjet med 50 Kr.

Skolelægen har ført Tilsyn med Sundhedsforholdene i den borgerlige Realskole og de 3 Kommuneskoler. Foruden de Børn, der ved Besøgene i Klasserne henvistes til Undersøgelse, blev samtlige ny indmeldte Elever, 363 Drengene og 290 Piger undersøgte. Blandt de sidstnævnte Elever fandtes følgende Sygdomstilfælde:

	Drengene	Piger
Anæmi	15	30
Sanseorganers Sygdomme	21	18
Scrophulose og Tuberkulose	12	10
Hudsygdomme	3	26
Kirurgiske Sygdomme	11	7
Andre Sygdomme	3	0
Ialt	65	91

I sin Beretning til Byraadet skriver Skolelægen blandt andet: „Skolerne har i 1908 været forskaanede for større Epidemier. Diphtheritis har vist sig af og til, men er ikke optraadt med saa talrige Tilfælde som i 1906 og 1907, da en Mængde Børn blev angrebne. — Skolebygninger og Lokaler er gennemgaaende tilfredsstillende, dog er Ventilationen af Lokalerne i den gamle Forbygning ved Vestre Skole mindre god“.

Udgiften til Skolevæsenet i Regnskabsaaret 19^{07/08} har med Fradrag af Skolekontingent til den borgerlige Realskole (Kr. 13,037,⁵⁰) været Kr. 160,847,¹⁹, hvilket er en Stigning fra forrige Regnskabsaar af Kr. 23,695,⁵⁸. Denne Stigning foranlediges af den nye Skole (N. K. Sk.) med ca. 16,000 Kr., forøget Tilskud til Skolefonden (ca. 1400 Kr.), Omdannelser ved Vestre Skole (ca. 4000 Kr.), høje Kulpriser (ca. 1100 Kr.) m. m. Trækkes fra foranævnte Udgiftssum, Renter og Afdrag paa Byggelaan (Kr. 21,767,¹³) samt Tilskud til Skolefonden (Kr. 10,379,⁶⁰), til Seminariets Børneskole og til Frkne Schougaards Skole, bliver til Rest Kr. 124,505,⁹⁶, som er Driftsudgiften til de 4 kommunale Skoler. Naar denne Sum deles med Middelbørneantallet, som har været 2681 (i 19^{06/07}: 2674; i 19^{05/06}: 2613) bliver Udgiften pr. Barn for et Aar Kr. 46,⁴⁴ (i 19^{06/07}: Kr. 41,¹⁰; i 19^{05/06}: Kr. 36,⁹⁹).

Boldspil er under Gymnastiklærer Jessens Vejledning øvet i Sommermaanederne af Drengene fra Kommunens Skoler 3 Aftener om Ugen paa Byens Fællede.

Det gennemsnitlige Antal Deltagere har været:

	1908	1907	1906
Fra den borgerlige Realskole	65	62	71
„ Vestre og Nordre Kommuneskole	60	57	64
„ Østre Kommuneskole	45	50	59

Til **Sportsplads** for alle de kommunale Skoler er købt en Mark ved Østergade. Af denne blev et plant Stykke paa 4 Td. Land udlagt til Sportsplads. Men da Græsvæksten mislykkedes, vil den endnu ikke kunne benyttes i 1909.

Svømme- og Badeanstalter. Et længe følt Savn blev afhjulpet ved Anlægget af Badeanstalter for Børn fra de kommunale Skoler, en for Drengene og en for Piger. Hidtil havde Skolerne maattet benytte de offentlige Badeanstalter. Badehusene er byggede paa Land ved det østlige Bolværk paa Havnens sydlige Side, og udenfor disse er der ved hver Anstalt 3 rummelige Bassiner med Sandbund og en Dybde af 2 $\frac{1}{4}$, 3 og 4 Fod ved normal Vandstand. Drengenes Badehus er 10 \times 60 Fod med rigelig Plads til 110 Drengene, Pigerne er 10 \times 50 med Plads til 90 Piger. Ved en yderligere Uddybning i 1909 vil der ved Drengenes Badeanstalt blive gode Forhold til Undervisning og Øvelser i Svømning.

Til den **Rosing-Ræderske Aftenskole**, en Forsættelseskole, som i Vinterhalvaaret giver fri Undervisning i Dansk, Regning og elementær Bogføring til Mænd og i Dansk, Regning og Haandarbejde til Kvinder, yder Kommunen et aarligt Tilskud af 150 Kr. foruden Lokale, Lys og Varme; fra Staten er modtaget 200 Kr. og fra Amtsskolefonden 100 Kr. Skolen søgtes ved Aarets Udgang af 56 mandlige Elever, fordelte i 2 Klasser, som hver har 6 ugentlige Undervisningstimer, og af 24 kvindelige Elever i 1 Klasse med 4 ugentlige Timer.

Legater for Skolebørn:

Justermester *Elkjærs* Legat: 36 Kr. anvendes til Klæder og Skolepenge for en fattig Dreng.

Lindvigs Legat: 40 Kr. anvendes til Konfirmationshjælp for Børn i Kommuneskolerne.

Barbara Jochumsens Legat: 233 Kr. fordeles lige mellem 6 Døtre af Haandværkere „for at hjælpe dem til en bedre Skoleundervisning“.

Privatskolerne.

Den 1ste Januar 1908 fandtes i Horsens 13 Privatskoler (med 778 Elever), i hvilke der undervistes Børn over 7 Aar. I Aarets Løb ophævedes Frk. E. Ohlsens og Frk. Thorsens Pigeskoler. Ved Aarets Udgang fandtes her 11 Privatskoler med 747 Elever. Af disse Skoler var 3 Pigeskoler og 8 Fællesskoler.

Bestyrer	Beliggenhed	Antal Klasser	Elevantal		Skoleplig- tige Elever
			Drenge	Piger	
<i>I. Skoler med afsluttende Undervisning:</i>					
1 Fru Ravn	Hestedamsgade 25	5		106	97
2 Pastor Kerff	Katolsk Skole, Kildegade	5	34	48	79
3 Frk. Dyrebye	Kildegade	6	42	39	78
4 Frkne. M. og F. Schougaard	Kildegade	8		95	60
5 Frk. M. Christensen	Smedegade 89	4	6	55	60
6 Lærer J. Hansen	Ryesgade 2	3	31	15	41
<i>II. Forberedelsesskoler:</i>					
1 Adjunkt Fledelius	Hulvejen	10	119	105	187
2 Frk. Vestergaard	Havnealléen 29	1	9	8	12
3 Frk. A. Christensen	Allégade 19	1		12	12
4 Frk. A. Hansen	Aaboulevard 15	1	9	4	9
5 Frk. Overbye	Kattesund 3	1	6	4	8

Oversigt over Femaaret 1904—1908.

Skolepligtige Børn i Horsens Kommune:

	I Kommuneskolerne		I den borgerlige Realskole		I Statsskolen (Horsens lærde Skole)		I Privatskolerne		I Hjemmet, Asylet og andre Kommuners Skoler		Ingen Undervisning (Sygdom m. m.)		Ialt
	Børn	pCt.	Børn	pCt.	Børn	pCt.	Børn	pCt.	Børn	pCt.	Børn	pCt.	
¹ / ₁ 1894	1614	= 57,03	307	= 10,87	48	= 1,7	820	= 29,00	18	= 0,64	23	= 0,76	2830
¹ / ₁ 1899	1974	= 58,03	399	= 11,85	62	= 1,84	898	= 26,07	9	= 0,27	25	= 0,74	3367
¹ / ₁ 1904	2092	= 60,00	453	= 13,12	70	= 2,05	785	= 22,74	13	= 0,38	39	= 1,13	3452
¹ / ₁ 1905	2098	= 61,02	473	= 13,70	84	= 2,44	746	= 21,70	15	= 0,44	22	= 0,64	3438
¹ / ₁ 1906	2129	= 61,27	503	= 14,47	88	= 2,53	720	= 20,72	7	= 0,20	28	= 0,81	3475
¹ / ₁ 1907	2180	= 61,29	534	= 15,01	91	= 2,56	715	= 20,10	10	= 0,28	27	= 0,76	3557
¹ / ₁ 1908	2211	= 62,00	512	= 14,50	83	= 2,35	689	= 19,51	8	= 0,22	29	= 0,82	3532
³¹ / ₁₂ 1908	2280	= 63,51	535	= 14,00	97	= 2,70	643	= 17,01	8	= 0,22	27	= 0,76	3590

I Femaaret er de skolepligtige Børns Antal steget med 4 pCt. (2,5). Kommuneskolernes Elevantal er steget med 9 pCt. (6), den borgerlige Realskoles med 14,6 pCt. (13,5), medens Privatskolernes er formindsket med 27,6 (\div 12,6).

(Tallene i () er det foregaaende Femaars Procenttal).

Antallet af Klasser i Kommunens Skoler og Middeltallet af Eleverne i Klasserne.

	Middeltallet af Elever i Kommuneskolernes Klasser	Klasser i Kommuneskolerne	Klasser i den borgerlige Realskole	Klasser i Seminariets Børneskole	Hvor mange Klasser ialt?
¹ / ₁ 1894	36,7	44	12	3	56
¹ / ₁ 1899	34,0	56	16	4	75
¹ / ₁ 1904	32,4	62	20	4	86
¹ / ₁ 1905	32,8	62	21	4	87
¹ / ₁ 1906	32,5	63	21	4	88
¹ / ₁ 1907	33,1	63	21	4	88
¹ / ₁ 1908	33,0	64	22	4	90
³¹ / ₁₂ 1908	33,1	66	22	4	92

Skoleforsømmelser, beregnede i pCt., og Skolebøder:

	Den borgl. Realskole		Vestre Kommuneskole		Østre Kommuneskole		Nordre Kommuneskole		Seminariets Børneskole		Skolebødernes Beløb	Mulktede Dage
	Ialt	Efter Fradrag af Sygdom	Ialt	Efter Fradrag af Sygdom	Ialt	Efter Fradrag af Sygdom	Ialt	Efter Fradrag af Sygdom	Ialt	Efter Fradrag af Sygdom		
1894	4,2	0,6	6,5	2,3	6,4	2,1					240,11	
1899	5,0	0,4	5,5	1,5	5,1	1,7			6,1	1,4	— 213,00	1913
1904	4,7	0,3	3,7	0,5	4,1	0,7			5,4	1,0	— 290,04	1253
1905	5,5	0,3	5,4	0,7	5,3	0,7			6,1	1,0	— 240,12	1199
1906	4,5	0,3	5,0	0,3	4,7	0,0			6,5	0,8	— 228,00	1218
1907	4,7	0,3	6,5	0,7	5,3	0,3	5,0	0,3	8,0	0,7	— 257,75	1323
1908	4,0	0,5	5,2	1,1	5,1	1,1	5,3	1,0	7,5	1,0	— 340,01	1631

Driftsudgiften til de kommunale Skoler og Udgiften pr. Barn i disse Skoler fremgaar af følgende Oversigt:

	1894.	59,247	36.	29	36.	70	Ø.	pr. Barn.	
	1899.	73,411	—	30	—	77	—	—	—
$\frac{1}{4}$	1903— $\frac{1}{4}$	1904.	119,047	—	37	—	50	—	— (for $\frac{5}{4}$ Aar)
	19 ⁰¹ / ₀₅ .	94,828	—	36	—	95	—	—	—
	19 ⁰⁵ / ₀₆ .	96,648	—	36	—	99	—	—	—
	19 ⁰⁶ / ₀₇ .	109,937	—	41	—	10	—	—	*)
	19 ⁰⁷ / ₀₈ .	124,505	—	46	—	44	—	—	—

I Femaaret 1904—08 har der i Lærerpersonalet været en Tilgang af 23 (13 Lærere og 10 Lærerinder) og en Afgang af 13 (9 Lærere og 4 Lærerinder). Tilvæksten af Lærerkrafter vil fremgaa af følgende Tal:

	Fast ansatte Lærere og Lærerinder	Timelærere og Timelærerinder	Ialt
Iste Januar 1894 . . .	32	11	43
— 1899 . . .	39	14	53
— 1904 . . .	52	9	61
— 1905 . . .	52	10	62
— 1906 . . .	55	8	63
— 1907 . . .	55	9	64
— 1908 . . .	59	10	69
31te Decbr. 1908 . . .	60	11	71

*) I Beretningen for 1907 er indløbet en Fejl, som er rettet her.

De vigtigste Forandringer, vedrørende Kommunens Skolevæsen i 1904—08.

1904. Borgerskoleeksamen afholdes første Gang for Piger i Juni—Juli Maaneder. Skolekommissionens Medlemstal forøges fra 3 til 6, efter at Byen er delt i 2 Sogne. Den 28. Oktbr. vedtager Skolekommissionen en ny Ferieplan. Nyt Reglement for Kommuneskolernes Aarsprøve udfærdiges.
1905. Opførelse af en ny Kommuneskole vedtages. Undervisningen i 3. Klasserne udvides med 2 Timer, som anvendes til Dansk og Regning.
1906. Undervisningen i 4. Klasserne udvides med 2 Timer, som ligeledes anvendes til Dansk og Regning. Mellemskoleundervisningen indføres ved den borgerlige Realskole. Fra 1. April forhøjes Lærernes 4. og 5. Lønningstrin med 100 Kr. og tilføjes et 7. Trin paa 2500 Kr.; Lærerindernes 3. Trin forhøjes til 1100 Kr. og 4. og 5. Trin med 50 Kr. til 1300 og 1400 Kr. En ny Instruks for Skolebetjentene vedtages og deres Løn fastsættes til 900 Kr. stigende med 100 Kr. hvert 5. Aar til 1300 Kr. samt Bolig, Brændsel og Gas, der ansættes til en Værdi af 250 Kr. En ny „Vedtægt for Renholdelsen af Horsens kommunale Skoler“ træder i Kraft den 1. April. Efter denne besørges Rengøringen af Klasseværelser og Korridorer af Rengøringskoner.
1907. En ny Kommuneskole, Nordre Skole, tages i Brug d. 29. Juni. Den borgerlige Realskoles 8 Drengunderklasser faar Lokaler i Skolebygningen bag Vestre Kommuneskole. 2 Taglokaler paa den borgerlige Realskole omdannes til Fysikstue og Tegnestue. Byen deles i 3 Skoledistrikter. Gymnastikundervisning indføres i 1., 2. og 6. Pigeklasserne, saa at alle Piger her-efter faar Undervisning i Gymnastik. 4 Td. Land ved Østergade købes til Sportsplads.
1908. Nye Svømme- og Badeanstalter indrettes. Skolehaver anlægges paa et Jordstykke ved Nordre Kommuneskole. Borgerskoleeksamen afholdes for sidste Gang. Den højere Lønskala for Lærere og Lærerinder efter Lov af $27/5$ 08 indføres den 1. April. Skolebetjentenes Løn forhøjes med 50 Kr.

Horsens Skoleinspektorat, Marts 1909.

Chr. Jacobsen.